

A gellérthegyi sziklakert

A jó Isten megengedte, hogy a világ sok szépségét megismerjem, emlékéit hazahozzam. Így talán kevésbé vádolhatnak elfogultsággal, amikor állítom, hogy még sehol sem láttam olyan gyönyörű közparkot, mint amit a fővárosi kertészet varázsolt a Gellérthegy déli lejtőjére. Ennek a játszótérrel,

sétautakkal, kilátásos pihenőkkel ellátott kis paradicsomnak talán kevésbé jellegzetes dísz a sziklakert. Viszont annál aktuálisabb, mert a kőkertereket kapta fel a változó divat és ez Budapesten az egyetlen hely, ahol az új kertészeti irány a közönség által szabadon tanulmányozható.

Mire jók a kövek a kertben?

Tisztára gereblyézett utak, cirkalmasan ültetett virágágyak, rövidrenyirt gyepszőnyegek kertjében valóban nincs helyük a köveknek. Csak a pedantéria akadályozná lennének, már pedig a részletességig menő kidolgozottság a régi kerttípus jellemzője. Az ilyen kert sok ápolást kíván, növényei kényesek, nem állják a nyarat öntözés nélkül, fenntartásuk sok pénzbe kerül. Ez a szempont vezette elsősorban az embereket arra, hogy kulturfajták helyett vadontermő növényeket vigyenek a kertbe, amelyek alig igényelnek gondozást. Így fordult a figyelem a sziklán élő növényekre, ezért kerültek a kertbe sziklakövekkel együtt.

A kőkert nagy előnye, hogy nem kíván tágabb perspektívát, szűk udvarokon is megvalósítható és nagyon alkalmas lejtős területek díszítésére. Sőt ezen utóbbi helyeken a leghatásosabb, mert terrasz-szerűen kiképezve érvényesül a legjobban, a terrasz pedig a meredek helyek földjének eső által való lemosását akadályozza, tehát ebből a szempontból is helyes megoldás. Hátrány azonban, hogy a kőkert telepítése, különösen terraszos kiképzés esetén, nagyobb befektetést igényel.

A sziklakert virágai

A gellérthegyi kert mesgyéjén, a terraszok választóvonalain terméskövekből összerótt falak vannak. Ezek nem arra valók, mint némely helyen látni, hogy cserepes virágokat helyezünk rájuk, hanem a sziklán lakó növények ültetésére szolgálnak. A kövek üregecskéiben, hézagjaiban otthonos helyet találnak a kővi virágok, mint a Sedumok, Sempervivumok (kövirózsák), a gyönyörű kék színekben pompázó Aubretiák (németül: Blaukissen). A sziklakert bejáratánál nagy, négyzetes területen most bujnak elő a porcsinrózsa, vagy Kossuthka pozsgás levelei. Később majd nagy gyönyörűségére lesznek a látogató közönségnek ezen egynyári növény tizenkét változatban folyton pompázó virágai.

Kőkockákból hézagosan kirakott ut vezet az első terraszra. A kövek hézagai között nem tévedésből, vagy hanyagság miatt nő a Festuca glauca. A kőkert természetességéhez tartozik, hogy fű nő még az utak lapos kövei között is, nincs szükség gyomlálásra. Az első terrazon két ágyban élő növények vannak: szarkaláb, margaréta, kék róka fark (veronica incana), székfüvek, diszmák, phlox, harangvirág, a szagoslevelű, égszínkék virágú, késő őszi virító Nepeta muscini, kecses, margarétaszerű Gailardia, stb. Tehát ugyancsak tarka virágtársaság! Telepítés után alig nyúl hozzájuk a kertész keze: hagyja őket fejlődni kedvük szerint, sokasodni egymás rovására. Poétikus lelkű liberálisok jöhetnek ide elmélkedni a szabadverseny problémáiról, elvekről, melyeket, ime, kőkerterekbe száműzött ez a diktatori világ!

A Tabán emlékei

A második terrasz párkánya mentén két árvácskaágyat találunk. A terrasz háttérében pedig kékakáccal befuttatott, félkörű spanyolfal alján, a már említett kőlakó növények között Cerasteumok gyapjas-hamvaszöld levélkéi láthatók, lejjebb sárgán virító Alyssum, mohaszerű Arenaria, kecskerágó, medvefü, Borókák, fenyőfélék emelik a háttér díszét.

A terrasz központján áll a „haladó lány” szobra, Nürnberg városának baráti ajándéka. A gellérthegyi sziklakert érdekessége, hogy

kőanyaga, padjai, sarokdíszei a lerombolt Tabán anyagából kerültek ki. A kőpad, ahol ma szerelmes párocskák ülnek, lépcső volt valamelyik tabáni utcán, faragott díszek: kerékvetők hajdani beszálló vendéglők kapuboltja alatt. Mikor terpeszkedő, modern betonházak már eltemették a múlt maradványait, akkor is élni fog Tabán emléke a gellérthegyi sziklakert virágokkal díszes kövein.

Kovrig János.